

శ్రీ రాజరాజేశ్వరీ మాతృకా మంత్రస్తవములోని ప్రతి శ్లోకానికి పదచ్ఛేదము,
అన్వయము, ప్రతి పదార్థము, తాత్పర్యము, మరియు విశేషములు వరుసగా కింద
ఇవ్వబడ్డాయి:

శ్లోకం 1

కల్యాణాయుతపూర్ణచంద్రవదనాం ప్రాణేశ్వరానందినీం పూర్ణాం పూర్ణతరాం పరేశమహిషీం

పూర్ణామృతాస్వాదినీం . సంపూర్ణాం పరమోత్తమామృతకలాం విద్యావతీం భారతీం

శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం .. 1..

పదచ్ఛేదము:

కల్యాణ-ఆయుత-పూర్ణ-చంద్ర-వదనాం, ప్రాణేశ్వర-ఆనందినీం, పూర్ణాం, పూర్ణతరాం, పరేశ-మహిషీం,
పూర్ణామృత-ఆస్వాదినీం, సంపూర్ణాం, పరమ-ఉత్తమ-అమృత-కలాం, విద్యావతీం, భారతీం, శ్రీచక్ర-ప్రియ-
బిందు-తర్పణ-పరాం, శ్రీరాజరాజేశ్వరీం.

అన్వయము:

కల్యాణాయుతపూర్ణచంద్రవదనాం, ప్రాణేశ్వరానందినీం, పూర్ణాం, పూర్ణతరాం, పరేశమహిషీం,
పూర్ణామృతాస్వాదినీం, సంపూర్ణాం, పరమోత్తమామృతకలాం, విద్యావతీం, భారతీం,
శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం (సేవే).

ప్రతి పదార్థము:

కల్యాణ-ఆయుత-పూర్ణ-చంద్ర-వదనాం: శుభములతో, నిండిన, పూర్ణచంద్రుని వంటి, ముఖం కలది,
ప్రాణేశ్వర-ఆనందినీం: ప్రాణేశ్వరుడైన శివునికి, ఆనందాన్ని కలిగించేది, పూర్ణాం: పరిపూర్ణమైనది,
పూర్ణతరాం: అత్యంత పరిపూర్ణమైనది, పరేశ-మహిషీం: పరమేశ్వరుని, రాణి, పూర్ణామృత-ఆస్వాదినీం:
పరిపూర్ణమైన అమృతాన్ని, ఆస్వాదించేది, సంపూర్ణాం: అన్ని విధాలా పరిపూర్ణమైనది, పరమ-ఉత్తమ-
అమృత-కలాం: అత్యంత, ఉత్తమమైన, అమృత, కళను (రూపంగా కలది), విద్యావతీం: విద్యతో కూడినది,
భారతీం: జ్ఞాన రూపిణి అయిన సరస్వతి (వంటిది), శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం: శ్రీచక్రములోని,
ప్రియమైన, బిందు (కేంద్రం)లో, తర్పణము చేయడంలో, ఆసక్తి కలది (లేదా నిమగ్నమైనది),
శ్రీరాజరాజేశ్వరీం: శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని (నేను సేవిస్తున్నాను).

తాత్పర్యము:

శుభకరమైన, పూర్ణచంద్రుని వంటి ముఖం కలది, ప్రాణేశ్వరుడైన శివునికి ఆనందాన్ని కలిగించేది,
పరిపూర్ణురాలు, అత్యంత పరిపూర్ణురాలు, పరమేశ్వరుని పట్టపురాణి, పరిపూర్ణమైన అమృతాన్ని
ఆస్వాదించేది, సంపూర్ణురాలు, పరమ శ్రేష్ఠమైన అమృతకళా స్వరూపిణి, విద్యావంతురాలు, జ్ఞాన

స్వరూపిణి, శ్రీచక్రములోని ప్రియమైన బిందువులో తర్పణము చేయడంలో నిమగ్నమైన శ్రీ
రాజరాజేశ్వరిని నేను సేవిస్తున్నాను.

విశేషములు:

ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క సౌందర్యం, పరిపూర్ణత్వం, శివునితో ఆమె అనుబంధం, జ్ఞాన స్వరూపిణి లక్షణాలను
వర్ణిస్తుంది. ముఖ్యంగా శ్రీచక్ర బిందు తర్పణం ప్రస్తావన దేవికి శ్రీచక్ర ఉపాసనతో ఉన్న లోతైన సంబంధాన్ని
సూచిస్తుంది. 'పూర్ణ' శబ్దం అనేక సార్లు పునరావృతం కావడం దేవి యొక్క సంపూర్ణత్వాన్ని,
అనంతత్వాన్ని నొక్కి చెబుతుంది.

శ్లోకం 2

ఏకారాదిసమస్తవర్ణవివిధాకారైకచిద్రూపిణీం చైతన్యాత్మకచక్రరాజనిలయాం చంద్రాంతసంచారిణీం .
భావాభావవిభావినీం భవపరాం సద్భక్తిచింతామణిం శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం .. 2..

పదచ్ఛేదము:

ఏకారాది-సమస్త-వర్ణ-వివిధ-ఆకార-ఏక-చిద్-రూపిణీం, చైతన్య-ఆత్మక-చక్రరాజ-నిలయాం, చంద్ర-అంత-
సంచారిణీం, భావ-అభావ-విభావినీం, భవ-పరాం, సత్-భక్తి-చింతామణిం, శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-
పరాం, శ్రీరాజరాజేశ్వరీం.

అన్వయము:

ఏకారాదిసమస్తవర్ణవివిధాకారైకచిద్రూపిణీం, చైతన్యాత్మకచక్రరాజనిలయాం, చంద్రాంతసంచారిణీం,
భావాభావవిభావినీం, భవపరాం, సద్భక్తిచింతామణిం, శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం
(సేవే).

ప్రతి పదార్థము:

ఏకారాది-సమస్త-వర్ణ-వివిధ-ఆకార-ఏక-చిద్-రూపిణీం: 'అ' కారము నుండి ప్రారంభించి, సమస్త,
అక్షరముల యొక్క, వివిధ, ఆకారములను (తన యందు) ఒకే, చైతన్య, రూపముగా కలది, చైతన్య-
ఆత్మక-చక్రరాజ-నిలయాం: చైతన్య స్వరూపమైన, శ్రీచక్రమును, నివాసంగా కలది, చంద్ర-అంత-
సంచారిణీం: చంద్రమండలము లోపల, సంచరించేది, భావ-అభావ-విభావినీం: ఉనికిని, లేమిని, గుర్తించేది

(వివేకము కలది), భవ-పరాం: సంసారానికి (సృష్టికి), అతీతమైనది, సత్-భక్తి-చింతామణిం: మంచి, భక్తులకు, కోరిన కోర్కెలు తీర్చే చింతామణి (వంటిది), శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం: శ్రీచక్రములోని, ప్రియమైన, బిందువులో, తర్పణము చేయడంలో, ఆసక్తి కలది (లేదా నిమగ్నమైనది), శ్రీరాజరాజేశ్వరీం: శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని (నేను సేవిస్తున్నాను).

తాత్పర్యము:

'అ' కారం నుండి ప్రారంభించి సమస్త అక్షరముల యొక్క వివిధ ఆకారములను తనయందు ఒకే చైతన్య రూపముగా కలది, చైతన్య స్వరూపమైన శ్రీచక్రమును నివాసంగా కలది, చంద్రమండలము లోపల సంచరించేది, ఉనికిని మరియు లేమిని గుర్తించే వివేకము కలది, సంసారానికి అతీతమైనది, సద్భక్తులకు చింతామణి వంటిది, శ్రీచక్రములోని ప్రియమైన బిందువులో తర్పణము చేయడంలో నిమగ్నమైన శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని నేను సేవిస్తున్నాను.

విశేషములు:

ఈ శ్లోకం దేవిని శబ్ద బ్రహ్మ స్వరూపిణిగా (వర్ణ రూపిణిగా), శ్రీచక్ర నివాసినిగా, చైతన్య స్వరూపిణిగా, మరియు జ్ఞాన రూపిణిగా (భావ-అభావ విభావిని) వర్ణిస్తుంది. 'చింతామణి' ఉపమానం ఆమె భక్తుల కోరికలను తీర్చే శక్తిని సూచిస్తుంది.

శ్లోకం 3

ఈహాధిక్వరయోగివృందవిదితాం స్వానందభూతాం పరాం (ఈశాధీశ్వరయోగి) పశ్యంతీం తనుమధ్యమాం
విలసిన్సీం శ్రీవైఖరీరూపిణీం . ఆత్మానాత్మవిచారిణీం వివరగాం విద్యాం త్రిబీజాత్మికాం
శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం .. 3..

పదచ్ఛేదము:

ఈహా-అధిక్-పర-యోగి-వృంద-విదితాం (ఈశ-అధీశ్వర-యోగి-వృంద-విదితాం), స్వ-ఆనంద-భూతాం, పరాం, పశ్యంతీం, తను-మధ్యమాం, విలసిన్సీం, శ్రీ-వైఖరీ-రూపిణీం, ఆత్మ-అనాతమ-విచారిణీం, వివరగాం, విద్యాం, త్రి-బీజ-ఆత్మికాం, శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం, శ్రీరాజరాజేశ్వరీం.

అన్వయము:

ఈహాధిక్యరయోగివృందవిదితాం, స్వానందభూతాం, పరాం, పశ్యంతీం, తనుమధ్యమాం, విలసిన్, శ్రీవైఖరీరూపిణీం, ఆత్మానాత్మవిచారిణీం, వివరగాం, విద్యాం, త్రిబీజాత్మికాం, శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం (సేవే).

ప్రతి పదార్థము:

ఈహా-అధిక్-పర-యోగి-వృంద-విదితాం (లేదా **ఈశ-అధీశ్వర-యోగి-వృంద-విదితాం**): గొప్ప కోరికలు కలిగిన, లేదా ఈశ్వరులకు, అధీశ్వరులకు, యోగుల సమూహాలకు, తెలిసినది, **స్వ-ఆనంద-భూతాం**: తన, ఆనందముతో, నిండినది, **పరాం**: అత్యున్నతమైనది, **పశ్యంతీం**: పశ్యంతి వాక్కు రూపిణి, **తను-మధ్యమాం**: సూక్ష్మమైన మధ్యమా వాక్కు రూపిణి, **విలసిన్**: ప్రకాశించేది, **శ్రీ-వైఖరీ-రూపిణీం**: శ్రీ వైఖరీ వాక్కు రూపిణి, **ఆత్మ-అనాతమ-విచారిణీం**: ఆత్మను, అనాత్మను, విచారించి (గుర్తించి) తెలుసుకునేది, **వివరగాం**: (శరీరంలోని) సూక్ష్మ మార్గాలలో సంచరించేది, **విద్యాం**: జ్ఞాన స్వరూపిణి, **త్రి-బీజ-ఆత్మికాం**: మూడు బీజ అక్షరాలను (ఏం, హ్రీం, క్లీం వంటివి) ఆత్మగా కలది, **శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం**: శ్రీచక్రములోని, ప్రియమైన, బిందువులో, తర్పణము చేయడంలో, ఆసక్తి కలది (లేదా నిమగ్నమైనది), **శ్రీరాజరాజేశ్వరీం**: శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని (నేను సేవిస్తున్నాను).

తాత్పర్యము:

ఈశ్వరులు, అధీశ్వరులు, యోగుల సమూహాలకు తెలిసినది, స్వయం ఆనంద స్వరూపిణి, అత్యున్నతమైనది, పశ్యంతి, మధ్యమా, వైఖరీ వాక్కుల రూపిణి, ఆత్మ అనాత్మ వివేకము కలది, శరీరంలోని సూక్ష్మ మార్గాలలో సంచరించేది, జ్ఞాన స్వరూపిణి, మూడు బీజాక్షరాలను ఆత్మగా కలది, శ్రీచక్రములోని ప్రియమైన బిందువులో తర్పణము చేయడంలో నిమగ్నమైన శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని నేను సేవిస్తున్నాను.

విశేషములు:

ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క వాక్కు శ్రీ స్వరూపాన్ని (పరా, పశ్యంతి, మధ్యమా, వైఖరీ) మరియు ఆత్మజ్ఞాన రూపిణి లక్షణాన్ని వివరిస్తుంది. త్రిబీజాత్మికా ప్రస్తావన ఆమెకు త్రిపురాసుందరి లేదా త్రిబీజ మంత్రాలతో ఉన్న సంబంధాన్ని సూచిస్తుంది. యోగులచే విదితమైనది అంటే ఆమె యోగ విద్యకు అధిష్ఠాన దేవత అని అర్థం.

శ్లోకం 4

లక్ష్మ్యలక్ష్మనిరీక్షణాం నిరూపమాం రుద్రాక్షమాలాధరాం త్ర్యక్షార్థాకృతిదక్షవంశకలికాం దీర్ఘాక్షిదీర్ఘస్వరాం .
భద్రాం భద్రవరప్రదాం భగవతీం భద్రేశ్వరీం ముద్రిణీం శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం .. 4..

పదచ్ఛేదము:

లక్ష్మ్య-అలక్ష్మ్య-నిరీక్షణాం, నిరూపమాం, రుద్రాక్ష-మాలా-ధరాం, త్రి-అక్ష-అర్థ-ఆకృతి-దక్ష-వంశ-కలికాం,
దీర్ఘ-అక్షి-దీర్ఘ-స్వరాం, భద్రాం, భద్ర-వర-ప్రదాం, భగవతీం, భద్రేశ్వరీం, ముద్రిణీం, శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-
తర్పణ-పరాం, శ్రీరాజరాజేశ్వరీం.

అన్వయము:

లక్ష్మ్యలక్ష్మనిరీక్షణాం, నిరూపమాం, రుద్రాక్షమాలాధరాం, త్ర్యక్షార్థాకృతిదక్షవంశకలికాం, దీర్ఘాక్షిదీర్ఘస్వరాం,
భద్రాం, భద్రవరప్రదాం, భగవతీం, భద్రేశ్వరీం, ముద్రిణీం, శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం
(సేవే).

ప్రతి పదార్థము:

లక్ష్మ్య-అలక్ష్మ్య-నిరీక్షణాం: కనిపిస్తున్న వాటిని, కనిపించని వాటిని, చూసేది (సర్వజ్ఞురాలు), నిరూపమాం:
పోలిక లేనిది (సాటిలేనిది), రుద్రాక్ష-మాలా-ధరాం: రుద్రాక్ష, మాలను, ధరించినది, త్రి-అక్ష-అర్థ-ఆకృతి-
దక్ష-వంశ-కలికాం: మూడు, అక్షరముల, అర్థము యొక్క, ఆకారమును (ఓం, ఐం, హ్రీం), దక్షుని,
వంశమును, కలిగించేది (లేదా దక్షయజ్ఞములోని త్రిలోచన రుద్రుని సగభాగము రూపిణి), దీర్ఘ-అక్షి-దీర్ఘ-
స్వరాం: విశాలమైన, కళ్ళు కలది, దీర్ఘమైన, స్వరం కలది, భద్రాం: శుభములను కలిగించేది, భద్ర-వర-
ప్రదాం: శుభకరమైన, వరాలను, ఇచ్చేది, భగవతీం: భగవతి, భద్రేశ్వరీం: భద్రేశ్వరి, ముద్రిణీం: ముద్రలను
ధరించినది (లేదా ముద్రలతో కూడినది), శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం: శ్రీచక్రములోని, ప్రియమైన,
బిందువులో, తర్పణము చేయడంలో, ఆసక్తి కలది (లేదా నిమగ్నమైనది), శ్రీరాజరాజేశ్వరీం: శ్రీ
రాజరాజేశ్వరిని (నేను సేవిస్తున్నాను).

తాత్పర్యము:

కనిపించేవి, కనిపించనివి అన్నింటినీ చూసేది, సాటిలేనిది, రుద్రాక్షమాలను ధరించినది,
త్రిబీజాత్మకమైనది, విశాలమైన కళ్ళు, దీర్ఘమైన స్వరం కలది, శుభాలను కలిగించేది, శుభకరమైన

వరాలను ప్రసాదించేది, భగవతి, భద్రేశ్వరి, ముద్రలను ధరించినది, శ్రీచక్రములోని ప్రియమైన బిందువులో తర్పణము చేయడంలో నిమగ్నమైన శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని నేను సేవిస్తున్నాను.

విశేషములు:

ఈ శ్లోకం దేవిని సర్వజ్ఞురాలిగా, సౌందర్యరాశిగా (విశాల నేత్రాలు), శుభంకరిగా, వరదాయినిగా వర్ణిస్తుంది. రుద్రాక్ష మాలాధారణ ఆమె యొక్క శక్తి స్వరూపాన్ని, తపస్సును, మరియు శివునితో ఏకత్వాన్ని సూచిస్తుంది. 'త్యక్తార్థాకృతి' అన్నది శివుని అర్థనారీశ్వర తత్వాన్ని లేదా దేవికి త్రిమూర్తిత్వంతో ఉన్న సంబంధాన్ని సూచించవచ్చు.

శ్లోకం 5

హ్రీంబీజగతనాదబిందుభరితామోంకారనాదాత్మికాం బ్రహ్మనందఘనోదరీం గుణవతీం జ్ఞానేశ్వరీం జ్ఞానదాం .
జ్ఞానేచ్ఛాకృతినీం మహీం గతవతీం గంధర్వసంసేవితాం శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం ..
5..

పదచ్ఛేదము:

హ్రీం-బీజ-ఆగత-నాద-బిందు-భరితాం, ఓంకార-నాద-ఆత్మికాం, బ్రహ్మ-ఆనంద-ఘన-ఉదరీం, గుణవతీం, జ్ఞానేశ్వరీం, జ్ఞానదాం, జ్ఞాన-ఇచ్ఛా-కృతినీం, మహీం, గతవతీం, గంధర్వ-సంసేవితాం, శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం, శ్రీరాజరాజేశ్వరీం.

అన్వయము:

హ్రీంబీజగతనాదబిందుభరితాం, ఓంకారనాదాత్మికాం, బ్రహ్మనందఘనోదరీం, గుణవతీం, జ్ఞానేశ్వరీం, జ్ఞానదాం, జ్ఞానేచ్ఛాకృతినీం, మహీం గతవతీం, గంధర్వసంసేవితాం, శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం (సేవే).

ప్రతి పదార్థము:

హ్రీం-బీజ-ఆగత-నాద-బిందు-భరితాం: 'హ్రీం' బీజము నుండి, ఉద్భవించిన, నాదము (ధ్వని) మరియు, బిందువుతో (శక్తితో), నిండినది, ఓంకార-నాద-ఆత్మికాం: ఓంకారము యొక్క, ధ్వనిని, ఆత్మగా కలది, బ్రహ్మ-ఆనంద-ఘన-ఉదరీం: బ్రహ్మనందము యొక్క, సాంద్రతను, తన గర్భమున (ఉదరమున) కలది,

గుణవతీం: సద్గుణములు కలది, జ్ఞానేశ్వరీం: జ్ఞానానికి అధిపతి, జ్ఞానదాం: జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించేది, జ్ఞాన-
ఇచ్ఛా-కృతీనీం: జ్ఞాన, ఇచ్ఛా, క్రియా శక్తులను, తన స్వరూపముగా కలది, మహీం: భూమిని, గతవతీం:
పోందినది (లేదా భూమిపై సంచరించేది), గంధర్వ-సంసేవితాం: గంధర్వులచేత, సేవింపబడేది, శ్రీచక్ర-
ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం: శ్రీచక్రములోని, ప్రియమైన, బిందువులో, తర్పణము చేయడంలో, ఆసక్తి
కలది (లేదా నిమగ్నమైనది), శ్రీరాజరాజేశ్వరీం: శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని (నేను సేవిస్తున్నాను).

తాత్పర్యము:

'హ్రీం' బీజము నుండి ఉద్భవించిన నాదబిందువులతో నిండినది, ఓంకార నాదమును ఆత్మగా కలది,
బ్రహ్మనందమును తన గర్భమున నింపుకున్నది, గుణవంతురాలు, జ్ఞానేశ్వరి, జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించేది,
జ్ఞాన, ఇచ్ఛా, క్రియా శక్తుల రూపిణి, భూమిపై సంచరించేది, గంధర్వులచే సేవింపబడేది, శ్రీచక్రములోని
ప్రియమైన బిందువులో తర్పణము చేయడంలో నిమగ్నమైన శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని నేను సేవిస్తున్నాను.

విశేషములు:

ఈ శ్లోకం దేవిని బీజమంత్ర స్వరూపిణిగా (హ్రీం), ప్రణవ స్వరూపిణిగా (ఓంకారం), జ్ఞాన స్వరూపిణిగా
(జ్ఞానేశ్వరి, జ్ఞానదా) మరియు బ్రహ్మనందమయిగా వర్ణిస్తుంది. జ్ఞానేచ్ఛాక్రియాశక్తులు దేవి యొక్క త్రివిధ
శక్తి స్వరూపాన్ని సూచిస్తాయి.

శ్లోకం 6

హర్షోన్మత్తసువర్ణపాత్రభరితాం పీనోన్నతాఘూర్ణితాం (?) హుంకారప్రియశబ్దజాలనిరతాం సారస్వతోల్లాసినీం .
సారాసారవిచారచారుచతురాం వర్ణాశ్రమాకారిణీం శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం .. 6..

పదచ్ఛేదము:

హర్ష-ఉన్మత్త-సువర్ణ-పాత్ర-భరితాం, పీన-ఉన్నత-ఆఘూర్ణితాం (?), హుంకార-ప్రియ-శబ్ద-జాల-నిరతాం,
సారస్వత-ఉల్లాసినీం, సార-అసార-విచార-చారు-చతురాం, వర్ణ-ఆశ్రమ-ఆకారిణీం, శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-
తర్పణ-పరాం, శ్రీరాజరాజేశ్వరీం.

అన్వయము:

హర్షోన్మత్తసువర్ణపాత్రభరితాం, పీనోన్నతాఘూర్ణితాం (?), హుంకారప్రియశబ్దజాలనిరతాం,
సారస్వతోల్లాసినీం, సారాసారవిచారచారుచతురాం, వర్ణాశ్రమాకారిణీం, శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం
శ్రీరాజరాజేశ్వరీం (సేవే).

ప్రతి పదార్థము:

హర్ష-ఉన్మత్త-సువర్ణ-పాత్ర-భరితాం: ఆనందముతో, ఉన్మత్తురాలై, బంగారు, పాత్రను, నింపినది
(సోమరసంతో?), **పీన-ఉన్నత-అఘూర్ణితాం (?):** బలిసిన, ఉన్నతమైన (రొమ్ములు కలిగి), కళ్ళు తిరిగేది
(సోమపానం వలన), **హుంకార-ప్రియ-శబ్ద-జాల-నిరతాం:** హుంకారము వంటి, ప్రియమైన, శబ్దముల
సమూహముతో, నిమగ్నమైనది, **సారస్వత-ఉల్లాసినీం:** సరస్వతి (జ్ఞానం, వాక్కు)తో, ప్రకాశించేది, **సార-
అసార-విచార-చారు-చతురాం:** సారమును, అసారమును, విచారించుటలో, అందమైన, నేర్పు కలది, **వర్ణ-
ఆశ్రమ-ఆకారిణీం:** వర్ణాలను (బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ), ఆశ్రమాలను (బ్రహ్మచర్యం, గృహస్థం), సృష్టించేది,
శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం: శ్రీచక్రములోని, ప్రియమైన, బిందువులో, తర్పణము చేయడంలో,
ఆసక్తి కలది (లేదా నిమగ్నమైనది), **శ్రీరాజరాజేశ్వరీం:** శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని (నేను సేవిస్తున్నాను).

తాత్పర్యము:

ఆనందంతో ఉన్మత్తురాలై బంగారు పాత్రను నింపుకున్నది, హుంకార శబ్దాలతో నిమగ్నమైనది,
సరస్వతిచే ప్రకాశింపజేయబడినది (జ్ఞానంతో ప్రకాశించేది), సారాసార విచక్షణలో నేర్పు కలది, వర్ణాలను,
ఆశ్రమాలను సృష్టించేది, శ్రీచక్రములోని ప్రియమైన బిందువులో తర్పణము చేయడంలో నిమగ్నమైన శ్రీ
రాజరాజేశ్వరిని నేను సేవిస్తున్నాను.

విశేషములు:

ఈ శ్లోకం దేవిని ఆనంద స్వరూపిణిగా, శబ్ద స్వరూపిణిగా, విచక్షణ జ్ఞానంతో కూడినదిగా మరియు
సామాజిక వ్యవస్థకు మూలంగా వర్ణిస్తుంది. 'పీనోన్నతాఘూర్ణితాం' అన్న పదానికి పారాంతర భేదం
ఉన్నట్లు సూచించబడింది. ఒకవేళ అది సోమపానాన్ని సూచిస్తే, అది వామాచారంలోని ఒక అంశాన్ని
సూచిస్తుంది. 'సారాసార విచార' అన్నది దేవి యొక్క జ్ఞాన దృష్టిని, వివేకాన్ని తెలియజేస్తుంది.

సర్వేశాంగవిహారిణీం సకరుణాం సన్నాదినీం నాదినీం సంయోగప్రియరూపిణీం ప్రియవతీం ప్రీతాం
ప్రతాపోన్నతాం . సర్వాంతర్గతిశాలినీం శివతనూసందీపినీం దీపినీం (సర్వాంతరగత)
శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం .. 7..

పదచ్ఛేదము:

సర్వ-ఈశ-అంగ-విహారిణీం, స-కరుణాం, సత్-నాదినీం, నాదినీం, సంయోగ-ప్రియ-రూపిణీం, ప్రియవతీం,
ప్రీతాం, ప్రతాప-ఉన్నతాం, సర్వ-అంతర్గతి-శాలినీం (సర్వ-అంతరగతాం), శివ-తనూ-సందీపినీం, దీపినీం,
శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం, శ్రీరాజరాజేశ్వరీం.

అన్వయము:

సర్వేశాంగవిహారిణీం, సకరుణాం, సన్నాదినీం, నాదినీం, సంయోగప్రియరూపిణీం, ప్రియవతీం, ప్రీతాం,
ప్రతాపోన్నతాం, సర్వాంతర్గతిశాలినీం (సర్వాంతరగతాం), శివతనూసందీపినీం, దీపినీం,
శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం (సేవే).

ప్రతి పదార్థము:

సర్వ-ఈశ-అంగ-విహారిణీం: సర్వేశ్వరుడైన శివుని, అంగములలో, విహరించేది (ఆయనతో కలిసి ఉండేది),
స-కరుణాం: దయతో, కూడినది, సత్-నాదినీం: మంచి, ధ్వనిని చేసేది, నాదినీం: ధ్వని రూపిణి, సంయోగ-
ప్రియ-రూపిణీం: సంయోగమును (కలిసి ఉండటాన్ని), ఇష్టపడే, రూపము కలది, ప్రియవతీం:
ప్రియమైనది, ప్రీతాం: సంతోషించేది, ప్రతాప-ఉన్నతాం: తేజస్సుతో, ఉన్నతమైనది, సర్వ-అంతర్గతి-శాలినీం
(లేదా సర్వ-అంతరగతాం): అందరి, అంతర్గత, స్వరూపముగా, ప్రకాశించేది (లేదా అందరిలో అంతర్లీనంగా
ఉన్నది), శివ-తనూ-సందీపినీం: శివుని, శరీరమును, ప్రకాశింపజేసేది, దీపినీం: ప్రకాశింపజేసేది, శ్రీచక్ర-
ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం: శ్రీచక్రములోని, ప్రియమైన, బిందువులో, తర్పణము చేయడంలో, ఆసక్తి
కలది (లేదా నిమగ్నమైనది), శ్రీరాజరాజేశ్వరీం: శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని (నేను సేవిస్తున్నాను).

తాత్పర్యము:

సర్వేశ్వరుడైన శివుని అంగములలో విహరించేది, దయ కలది, శుభకరమైన ధ్వనిని చేసేది, ధ్వని
స్వరూపిణి, సంయోగమును ఇష్టపడే రూపము కలది, ప్రియమైనది, సంతోషించేది, తేజస్సుతో
ఉన్నతమైనది, అందరిలో అంతర్లీనంగా ఉండేది, శివుని శరీరమును ప్రకాశింపజేసేది, ప్రకాశింపజేసేది,

శ్రీచక్రములోని ప్రియమైన బిందువులో తర్పణము చేయడంలో నిమగ్నమైన శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని నేను సేవిస్తున్నాను.

విశేషములు:

ఈ శ్లోకం దేవిని శివునితో ఆమె అభేదత్వాన్ని, కరుణను, నాద స్వరూపాన్ని, సర్వవ్యాపకత్వాన్ని మరియు ప్రకాశ స్వరూపాన్ని వివరిస్తుంది. 'సంయోగప్రియరూపిణీం' అన్నది శక్తి శివునితో కలిసే తత్వాన్ని సూచిస్తుంది.

శ్లోకం 8

కర్మాకర్మవివర్జితాం కులవతీం కర్మప్రదాం కౌలినీం కారుణ్యంబుధిసర్వకామనిరతాం సింధుప్రియోల్లాసినీం .
పంచబ్రహ్మసనాతనాసనగతాం గేయాం సుయోగాన్వితాం శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం ..
8..

పదచ్ఛేదము:

కర్మ-అకర్మ-వివర్జితాం, కులవతీం, కర్మ-ప్రదాం, కౌలినీం, కారుణ్య-అంబుధి-సర్వ-కామ-నిరతాం, సింధు-ప్రియ-ఉల్లాసినీం, పంచ-బ్రహ్మ-సనాతన-ఆసన-గతాం, గేయాం, సు-యోగ-అన్వితాం, శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం, శ్రీరాజరాజేశ్వరీం.

అన్వయము:

కర్మాకర్మవివర్జితాం, కులవతీం, కర్మప్రదాం, కౌలినీం, కారుణ్యంబుధిసర్వకామనిరతాం, సింధుప్రియోల్లాసినీం, పంచబ్రహ్మసనాతనాసనగతాం, గేయాం, సుయోగాన్వితాం, శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం (సేవే).

ప్రతి పదార్థము:

కర్మ-అకర్మ-వివర్జితాం: కర్మలను, అకర్మలను (కార్యములను చేయకపోవడం), విడిచినది (అంటే వాటికి అతీతమైనది), **కులవతీం:** కుల దేవత, **కర్మ-ప్రదాం:** కర్మఫలాలను, ఇచ్చేది, **కౌలినీం:** కులమార్గ దేవత (కౌల మార్గానికి అధిపతి), **కారుణ్య-అంబుధి-సర్వ-కామ-నిరతాం:** దయ అనే, సముద్రము వంటిది, అన్ని, కోరికలను, తీర్చడంలో, నిమగ్నమైనది, **సింధు-ప్రియ-ఉల్లాసినీం:** సముద్రానికి, ప్రియమైనది

(లక్ష్మీ రూపిణి లేదా సింధు సౌందర్యంతో ప్రకాశించేది), ప్రకాశించేది, పంచ-బ్రహ్మ-సనాతన-ఆసన-గతాం: పంచ బ్రహ్మలనే (సృష్టి, స్థితి, సంహార, తిరోధాన, అనుగ్రహ - ఈశ్వరులు) శాశ్వతమైన, ఆసనముపై, కూర్చున్నది, గేయాం: గానం చేయబడేది, సు-యోగ-అన్వితాం: మంచి, యోగముతో, కూడినది, శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం: శ్రీచక్రములోని, ప్రియమైన, బిందువులో, తర్పణము చేయడంలో, ఆసక్తి కలది (లేదా నిమగ్నమైనది), శ్రీరాజరాజేశ్వరీం: శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని (నేను సేవిస్తున్నాను).

తాత్పర్యము:

కర్మలకు, అకర్మలకు అతీతమైనది, కుల దేవత, కర్మఫలాలను ప్రసాదించేది, కౌలినీ, దయారస సముద్రము వంటిది, అన్ని కోరికలను తీర్చడంలో నిమగ్నమైనది, సింధువునకు ప్రియమైనదిగా ప్రకాశించేది, పంచ బ్రహ్మలనే శాశ్వతమైన ఆసనంపై కూర్చున్నది, గానం చేయబడేది, మంచి యోగముతో కూడినది, శ్రీచక్రములోని ప్రియమైన బిందువులో తర్పణము చేయడంలో నిమగ్నమైన శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని నేను సేవిస్తున్నాను.

విశేషములు:

ఈ శ్లోకం దేవిని కర్మలకు అతీతమైనదిగా, కర్మఫల ప్రదాయినిగా, కౌల మార్గానికి అధిపతిగా, కరుణామయిగా, కోరికలు తీర్చేదిగా మరియు పంచబ్రహ్మల ఆసనమందు కొలువై ఉన్నదిగా వివరిస్తుంది. 'పంచబ్రహ్మ' అన్నది ఈశ్వరుని ఐదు శక్తులను లేదా శివుని వివిధ రూపాలను సూచిస్తుంది.

శ్లోకం 9

హస్త్యత్కుంభనిభస్తనద్వితయతః పీనోన్నతాదానతాం హారాద్యాభరణాం సురేంద్రవినుతాం

శృంగారపీఠాలయాం . యోన్యాకారకయోనిముద్రితకరాం నిత్యాం నవాల్లాత్మికాం

శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం .. 9..

పదచ్ఛేదము:

హస్తీ-ఉత్కుంభ-నిభ-స్తన-ద్వితయతః, పీన-ఉన్నత-ఆదానతాం, హార-ఆది-ఆభరణాం, సుర-ఇంద్ర-వినుతాం, శృంగార-పీఠ-ఆలయాం, యోని-ఆకారక-యోని-ముద్రిత-కరాం, నిత్యాం, నవ-అల్ల-ఆత్మికాం, శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం, శ్రీరాజరాజేశ్వరీం.

అన్వయము:

హస్తుత్కుంభనిభస్తనద్వితయతః పీనోన్నతాదానతాం, హారాద్యాభరణాం, సురేంద్రవినుతాం,
శృంగారపీఠాలయాం, యోన్యాకారకయోనిముద్రితకరాం, నిత్యాం, నవార్ణాత్మికాం,
శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం (సేవే).

ప్రతి పదార్థము:

హస్తి-ఉత్కుంభ-నిభ-స్తన-ద్వితయతః: ఏనుగు యొక్క, కుంభ స్థలముల వంటి, స్తనముల, జంటతో
(కలది), పీన-ఉన్నత-ఆదానతాం: బలిసిన, ఉన్నతమైన, (వక్షస్థలమును) కలది, హార-ఆది-ఆభరణాం:
హారము మొదలైన, ఆభరణాలను, ధరించినది, సుర-ఇంద్ర-వినుతాం: దేవతల, రాజుచేత (ఇంద్రునిచేత),
స్తుతింపబడేది, శృంగార-పీఠ-ఆలయాం: శృంగార, పీఠమును, నివాసముగా కలది, యోని-ఆకారక-యోని-
ముద్రిత-కరాం: యోని, ఆకారమును, యోని ముద్రతో, చేతిలో ధరించినది, నిత్యాం: నిత్యమైనది, నవ-
అర్ణ-ఆత్మికాం: నవార్ణమును (తొమ్మిది అక్షరాల మంత్రం), ఆత్మగా కలది, శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-
పరాం: శ్రీచక్రములోని, ప్రియమైన, బిందువులో, తర్పణము చేయడంలో, ఆసక్తి కలది (లేదా
నిమగ్నమైనది), శ్రీరాజరాజేశ్వరీం: శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని (నేను సేవిస్తున్నాను).

తాత్పర్యము:

ఏనుగు కుంభ స్థలముల వంటి వక్షస్థలమును, బలిసిన, ఉన్నతమైన రూపమును, హారము మొదలైన
ఆభరణాలను ధరించినది, దేవేంద్రునిచే స్తుతింపబడేది, శృంగార పీఠమును నివాసముగా కలది, యోని
ఆకారమును యోని ముద్రతో చేతిలో ధరించినది, నిత్యమైనది, నవార్ణమును ఆత్మగా కలది,
శ్రీచక్రములోని ప్రియమైన బిందువులో తర్పణము చేయడంలో నిమగ్నమైన శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని నేను
సేవిస్తున్నాను.

విశేషములు:

ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క అపూర్వ సౌందర్యాన్ని (స్తన వర్ణన), దివ్యత్వాన్ని (సురేంద్రవినుతాం), శృంగార
రసానికి అధిదేవతత్వాన్ని (శృంగారపీఠాలయాం) మరియు నిత్యత్వమును, నవార్ణ మంత్ర స్వరూపాన్ని
వివరిస్తుంది. 'యోనిముద్ర' ప్రస్తావన తాంత్రిక పూజలలో దేవికి ఉన్న ప్రాధాన్యతను సూచిస్తుంది.

లక్ష్మీ-లక్షణ-పూర్ణ-భక్త-వరదాం లీలా-వినోద-స్థితాం లాక్షారంచిత-పాద-పద్మ-యుగలాం బ్రహ్మాండ-సంసేవితాం .
(రంజిత) లోక-లోకిత-లోక-కామ-జననీం లోక-శ్రయాంక-స్థితాం శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం శ్రీరాజ-రాజేశ్వరీం
.. 10..

పదచ్ఛేదము:

లక్ష్మీ-లక్షణ-పూర్ణ-భక్త-వరదాం, లీలా-వినోద-స్థితాం, లాక్ష-రంజిత-పాద-పద్మ-యుగలాం (లాక్ష-రంజిత-పాద-పద్మ-యుగలాం), బ్రహ్మ-ఇంద్ర-సంసేవితాం, లోక-ఆలోకిత-లోక-కామ-జననీం, లోక-ఆశ్రయ-అంక-స్థితాం, శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం, శ్రీరాజ-రాజేశ్వరీం.

అన్వయము:

లక్ష్మీ-లక్షణ-పూర్ణ-భక్త-వరదాం, లీలా-వినోద-స్థితాం, లాక్ష-రంజిత-పాద-పద్మ-యుగలాం (రంజిత), బ్రహ్మాండ-సంసేవితాం, లోక-లోకిత-లోక-కామ-జననీం, లోక-శ్రయాంక-స్థితాం, శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం శ్రీరాజ-రాజేశ్వరీం (సేవే).

ప్రతి పదార్థము:

లక్ష్మీ-లక్షణ-పూర్ణ-భక్త-వరదాం: లక్ష్మీ యొక్క, శుభ లక్షణాలతో, నిండిన, భక్తులకు, వరాలను, ప్రసాదించేది, లీలా-వినోద-స్థితాం: లీలతో, వినోదముతో, ఉన్నది, లాక్ష-రంజిత-పాద-పద్మ-యుగలాం (లేదా లాక్ష-రంజిత-పాద-పద్మ-యుగలాం): లక్కతో, ఎర్రగా అద్దబడిన, పాద, పద్మముల, జంట కలది, బ్రహ్మ-ఇంద్ర-సంసేవితాం: బ్రహ్మదేవునిచే, ఇంద్రునిచే, చక్కగా సేవింపబడేది, లోక-ఆలోకిత-లోక-కామ-జననీం: లోకాలను, చూసే, లోకుల, కోరికలను, పుట్టించేది, లోక-ఆశ్రయ-అంక-స్థితాం: లోకాలకు, ఆశ్రయమునిచ్చే, ఒడిలో, ఉన్నది (లేదా లోకాలనే తన ఒడిలో ధరించినది), శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం: శ్రీచక్రములోని, ప్రియమైన, బిందువులో, తర్పణము చేయడంలో, ఆసక్తి కలది (లేదా నిమగ్నమైనది), శ్రీరాజ-రాజేశ్వరీం: శ్రీ రాజ-రాజేశ్వరిని (నేను సేవిస్తున్నాను).

తాత్పర్యము:

లక్ష్మీ లక్షణాలతో నిండిన భక్తులకు వరాలను ప్రసాదించేది, లీలా వినోదాలతో కూడినది, లక్కతో అద్దబడిన ఎర్రని పాదపద్మములు కలది, బ్రహ్మ, ఇంద్రులచే సేవింపబడేది, లోకాలను చూసేది, లోకుల కోరికలను పుట్టించేది, లోకాలకు ఆశ్రయమునిచ్చే తన ఒడిలో లోకాలను ధరించినది, శ్రీచక్రములోని ప్రియమైన బిందువులో తర్పణము చేయడంలో నిమగ్నమైన శ్రీ రాజ-రాజేశ్వరిని నేను సేవిస్తున్నాను.

విశేషములు:

ఈ శ్లోకం దేవిని లక్ష్మీ స్వరూపిణిగా (ఐశ్వర్య ప్రదాయిని), లీలామయిగా, సర్వలోక వందితురాలిగా, కోరికలను కలిగించేదిగా మరియు సర్వలోక ఆశ్రయముగా వర్ణిస్తుంది. 'లాక్షారంచితపాదపద్మయుగలాం' అన్నది ఆమె సౌందర్యాన్ని, శోభను తెలియజేస్తుంది.

శ్లోకం 11

హ్రీంకారాశ్రితశంకరప్రియతనుం శ్రీయోగపీఠేశ్వరీం మాంగల్యాయుతపంకజాభనయనాం మాంగల్యసిద్ధిప్రదాం .
తారుణ్యేన విశేషితాంగసుమహాలావణ్యసంశోభితాం శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం .. 11..

పదచ్ఛేదము:

హ్రీంకార-ఆశ్రిత-శంకర-ప్రియ-తనుం, శ్రీ-యోగ-పీఠ-ఈశ్వరీం, మాంగల్య-ఆయుత-పంకజ-ఆభ-
నయనాం, మాంగల్య-సిద్ధి-ప్రదాం, తారుణ్యేన, విశేషిత-అంగ-సు-మహా-లావణ్య-సంశోభితాం, శ్రీచక్రా-
ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం, శ్రీరాజరాజేశ్వరీం.

అన్వయము:

హ్రీంకారాశ్రితశంకరప్రియతనుం, శ్రీయోగపీఠేశ్వరీం, మాంగల్యాయుతపంకజాభనయనాం,
మాంగల్యసిద్ధిప్రదాం, తారుణ్యేన విశేషితాంగసుమహాలావణ్యసంశోభితాం, శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం
శ్రీరాజరాజేశ్వరీం (సేవే).

ప్రతి పదార్థము:

హ్రీంకార-ఆశ్రిత-శంకర-ప్రియ-తనుం: 'హ్రీం'కారమును, ఆశ్రయించిన, శంకరునికి, ప్రియమైన, శరీరమును
(రూపమును) కలది, శ్రీ-యోగ-పీఠ-ఈశ్వరీం: శ్రీ, యోగ, పీఠమునకు, అధిపతి, మాంగల్య-ఆయుత-
పంకజ-ఆభ-నయనాం: శుభములతో, కూడిన, పద్మము వలె, కాంతివంతమైన, నేత్రాలు కలది,
మాంగల్య-సిద్ధి-ప్రదాం: శుభములను, సిద్ధిని, ప్రసాదించేది, తారుణ్యేన: యవ్వనముతో, విశేషిత-అంగ-సు-
మహా-లావణ్య-సంశోభితాం: విశేషమైన, అవయవ సౌందర్యముతో, చాలా, గొప్ప, లావణ్యముతో,
ప్రకాశించేది, శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం: శ్రీచక్రములోని, ప్రియమైన, బిందువులో, తర్పణము
చేయడంలో, ఆసక్తి కలది (లేదా నిమగ్నమైనది), శ్రీరాజరాజేశ్వరీం: శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని (నేను
సేవిస్తున్నాను).

తాత్పర్యము:

'హ్రీం'కారమును ఆశ్రయించిన శంకరునికి ప్రియమైన రూపము కలది, శ్రీ యోగ పీఠమునకు అధిపతి, శుభకరమైన పద్మము వంటి నేత్రాలు కలది, మాంగల్య సిద్ధిని ప్రసాదించేది, యవ్వనముతో విశేషమైన అవయవ సౌందర్యముతో, గొప్ప లావణ్యముతో ప్రకాశించేది, శ్రీచక్రములోని ప్రియమైన బిందువులో తర్పణము చేయడంలో నిమగ్నమైన శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని నేను సేవిస్తున్నాను.

విశేషములు:

ఈ శ్లోకం దేవిని హ్రీంకారానికి అధిపతిగా, శివునికి ప్రియమైనదిగా, యోగపీఠేశ్వరిగా, శుభకరిగా, మాంగల్య ప్రదాయినిగా మరియు యవ్వన సౌందర్యంతో కూడినదిగా వివరిస్తుంది. ఆమె సౌందర్యం, శుభత్వం మరియు శక్తిని ఇక్కడ నొక్కి చెప్పబడింది.

శ్లోకం 12

సర్వజ్ఞానకలావతీం సకరుణాం సర్వేశ్వరీం సర్వగాం సత్యాం సర్వమయీం సహస్రదలజాం
సత్త్వార్ణవోపస్థితాం . సంగాసంగవివర్జితాం సుఖకరీం బాలార్కకోటిప్రభాం శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం
శ్రీరాజరాజేశ్వరీం .. 12..

పదచ్ఛేదము:

సర్వ-జ్ఞాన-కలావతీం, స-కరుణాం, సర్వ-ఈశ్వరీం, సర్వ-గాం, సత్యాం, సర్వ-మయీం, సహస్ర-దల-జాం,
సత్త్వ-అర్ణవ-ఉపస్థితాం, సంగ-అసంగ-వివర్జితాం, సుఖ-కరీం, బాల-అర్క-కోటి-ప్రభాం, శ్రీచక్ర-ప్రియ-
బిందు-తర్పణ-పరాం, శ్రీరాజరాజేశ్వరీం.

అన్వయము:

సర్వజ్ఞానకలావతీం, సకరుణాం, సర్వేశ్వరీం, సర్వగాం, సత్యాం, సర్వమయీం, సహస్రదలజాం,
సత్త్వార్ణవోపస్థితాం, సంగాసంగవివర్జితాం, సుఖకరీం, బాలార్కకోటిప్రభాం, శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం
శ్రీరాజరాజేశ్వరీం (సేవే).

ప్రతి పదార్థము:

సర్వ-జ్ఞాన-కలావతీం: అన్ని, జ్ఞాన, కళలు, కలది, స-కరుణాం: దయతో, కూడినది, సర్వ-ఈశ్వరీం: అందరి, ఈశ్వరి, సర్వ-గాం: అన్నింటిలో, సంచరించేది (సర్వవ్యాపి), సత్యాం: సత్యమైనది, సర్వ-మయీం: అంతా, తన స్వరూపముగా కలది, సహస్ర-దల-జాం: వెయ్యి, దళాలు (కమలం), గలది (సహస్రారంలో ఉండేది), సత్త్వ-అర్ణవ-ఉపస్థితాం: సత్త్వ గుణము అనే, సముద్రమునకు, దగ్గరగా ఉన్నది, సంగ-అసంగ-వివర్జితాం: సంగమును (బంధమును), అసంగమును (బంధరాహిత్యమును), విడిచినది (అంటే వాటికి అతీతమైనది), సుఖ-కరీం: సుఖాన్ని, కలిగించేది, బాల-అర్క-కోటి-ప్రభాం: ఉదయించుచున్న, సూర్యుల, కోటి, కాంతితో, ప్రకాశించేది, శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం: శ్రీచక్రములోని, ప్రియమైన, బిందువులో, తర్పణము చేయడంలో, ఆసక్తి కలది (లేదా నిమగ్నమైనది), శ్రీరాజరాజేశ్వరీం: శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని (నేను సేవిస్తున్నాను).

తాత్పర్యము:

సర్వజ్ఞాన కళలతో కూడినది, దయ కలది, సర్వేశ్వరి, సర్వవ్యాపిని, సత్య స్వరూపిణి, సర్వమయీ, సహస్రార కమలవాసిని, సత్త్వ గుణ సాగరం వంటిది, సంగ అసంగాలకు అతీతమైనది, సుఖాన్ని కలిగించేది, కోటి సూర్యుల కాంతితో ప్రకాశించేది, శ్రీచక్రములోని ప్రియమైన బిందువులో తర్పణము చేయడంలో నిమగ్నమైన శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని నేను సేవిస్తున్నాను.

విశేషములు:

ఈ శ్లోకం దేవి యొక్క జ్ఞాన స్వరూపాన్ని, కరుణను, సర్వవ్యాపకత్వాన్ని, సత్యత్వమును, సహస్రార నివాసినిగా మరియు మహాతేజస్సును వివరిస్తుంది. 'సంగాసంగవివర్జితాం' అన్నది దేవికి ప్రపంచ బంధాల పట్ల ఉన్న అతీతత్వాన్ని సూచిస్తుంది.

శ్లోకం 13

కాదిక్షాంతసువర్ణబిందుసుతనుం సర్వాంగసంశోభితాం నానావర్ణవిచిత్రచిత్రచరితాం చాతుర్యచింతామణిం .
చిత్రానందవిధాయినీం సుచపలాం కూటత్రయాకారిణీం శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం ..
13..

పదచ్ఛేదము:

కాది-క్షాంత-సువర్ణ-బిందు-సు-తనుం, సర్వ-అంగ-సంశోభితాం, నానా-వర్ణ-విచిత్ర-చిత్ర-చరితాం,
చాతుర్య-చింతామణిం, చిత్త-ఆనంద-విధాయినీం, సు-చపలాం, కూట-త్రయ-ఆకారిణీం, శ్రీచక్ర-ప్రియ-
బిందు-తర్పణ-పరాం, శ్రీరాజరాజేశ్వరీం.

అన్వయము:

కాదిక్షాంతసువర్ణబిందుసుతనుం, సర్వాంగసంశోభితాం, నానావర్ణవిచిత్రచిత్రచరితాం, చాతుర్యచింతామణిం,
చిత్తానందవిధాయినీం, సుచపలాం, కూటత్రయాకారిణీం, శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం
(సేవే).

ప్రతి పదార్థము:

కాది-క్షాంత-సువర్ణ-బిందు-సు-తనుం: 'క' నుండి, 'క్ష' వరకు గల అక్షరములను, సువర్ణము, బిందువు,
వంటి, సుందరమైన, శరీరము కలది (అక్షర రూపిణి), సర్వ-అంగ-సంశోభితాం: అన్ని, అవయవములతో,
చక్కగా ప్రకాశించేది, నానా-వర్ణ-విచిత్ర-చిత్ర-చరితాం: అనేక, రంగులతో, విచిత్రమైన, చిత్రముల వంటి,
చరిత్ర కలది (అంటే లీలలు కలది), చాతుర్య-చింతామణిం: చాతుర్యమునకు, చింతామణి (కోరినది
ఇచ్చేది), చిత్త-ఆనంద-విధాయినీం: మనస్సునకు, ఆనందమును, కలిగించేది, సు-చపలాం: చాలా,
చపలమైనది (క్షణక్షణానికి మారుతున్న స్వభావం లేదా వేగంగా కదులుతూ ప్రకాశించేది), కూట-త్రయ-
ఆకారిణీం: మూడు, కూటములను (పంచదశాక్షరి మంత్రంలోని మూడు భాగాలు), ఆకారముగా కలది,
శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం: శ్రీచక్రములోని, ప్రియమైన, బిందువులో, తర్పణము చేయడంలో,
ఆసక్తి కలది (లేదా నిమగ్నమైనది), శ్రీరాజరాజేశ్వరీం: శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని (నేను సేవిస్తున్నాను).

తాత్పర్యము:

'క' నుండి 'క్ష' వరకు గల అక్షరములను సువర్ణబిందు స్వరూపంగా, సుందరమైన శరీరము కలది, అన్ని
అవయవాలతో చక్కగా ప్రకాశించేది, అనేక వర్ణాలతో కూడిన విచిత్ర లీలలు కలది, చాతుర్యమునకు
చింతామణి వంటిది, మనస్సునకు ఆనందమును కలిగించేది, చపలమైనది, కూటత్రయ రూపిణి,
శ్రీచక్రములోని ప్రియమైన బిందువులో తర్పణము చేయడంలో నిమగ్నమైన శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని నేను
సేవిస్తున్నాను.

విశేషములు:

ఈ శ్లోకం దేవిని అక్షర స్వరూపిణిగా (వర్ణమాల రూపిణి), సర్వాంగ సుందరిగా, లీలామయిగా, జ్ఞానమయిగా మరియు కూటత్రయ స్వరూపిణిగా వర్ణిస్తుంది. కూటత్రయం అన్నది పంచదశాక్షరీ మహామంత్రంలోని కీలకమైన మూడు భాగాలు.

శ్లోకం 14

లక్ష్మీశానవిధీంద్రచంద్రమకుటాద్యష్టాంగపీఠాశ్రితాం సూర్యేంద్వగ్నిమయైకపీఠనిలయాం త్రిస్థాం త్రికోణేశ్వరీం .
గోప్త్రీం గర్వనిగర్వితాం గగనగాం గంగాగణేశప్రియాం శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం .. 14..

పదచ్ఛేదము:

లక్ష్మీ-ఈశ-అన-విధి-ఇంద్ర-చంద్ర-మకుట-ఆది-అష్ట-అంగ-పీఠ-ఆశ్రితాం, సూర్య-ఇందు-అగ్ని-మయ-
ఏక-పీఠ-నిలయాం, త్రి-స్థాం, త్రికోణ-ఈశ్వరీం, గోప్త్రీం, గర్వ-నిగర్వితాం, గగన-గాం, గంగా-గణేశ-ప్రియాం,
శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం, శ్రీరాజరాజేశ్వరీం.

అన్వయము:

లక్ష్మీశానవిధీంద్రచంద్రమకుటాద్యష్టాంగపీఠాశ్రితాం, సూర్యేంద్వగ్నిమయైకపీఠనిలయాం, త్రిస్థాం,
త్రికోణేశ్వరీం, గోప్త్రీం, గర్వనిగర్వితాం, గగనగాం, గంగాగణేశప్రియాం, శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం
శ్రీరాజరాజేశ్వరీం (సేవే).

ప్రతి పదార్థము:

లక్ష్మీ-ఈశ-అన-విధి-ఇంద్ర-చంద్ర-మకుట-ఆది-అష్ట-అంగ-పీఠ-ఆశ్రితాం: లక్ష్మీ, ఈశానుడు, అనంతశాయి,
బ్రహ్మ, ఇంద్రుడు, చంద్రుడు, మకుటము మొదలైన, అష్ట, అంగాలతో కూడిన, పీఠమును,
ఆశ్రయించినది, సూర్య-ఇందు-అగ్ని-మయ-ఏక-పీఠ-నిలయాం: సూర్యుడు, చంద్రుడు, అగ్ని,
స్వరూపమైన, ఒకే, పీఠమును, నివాసముగా కలది, త్రి-స్థాం: మూడు స్థానాలలో (స్పష్టి, స్థితి, లయం)
ఉండేది, త్రికోణ-ఈశ్వరీం: త్రికోణమునకు (శ్రీచక్రంలోని), అధిపతి, గోప్త్రీం: రక్షించేది, గర్వ-నిగర్వితాం:
గర్వమును, అణచివేసేది (గర్విష్టులను అణచివేసేది), గగన-గాం: ఆకాశంలో, సంచరించేది, గంగా-గణేశ-
ప్రియాం: గంగాదేవికి, గణేశునికి, ప్రియమైనది, శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం: శ్రీచక్రములోని,
ప్రియమైన, బిందువులో, తర్పణము చేయడంలో, ఆసక్తి కలది (లేదా నిమగ్నమైనది), శ్రీరాజరాజేశ్వరీం:
శ్రీ రాజరాజేశ్వరీని (నేను సేవిస్తున్నాను).

తాత్పర్యము:

లక్ష్మి, ఈశానుడు, అనంతశాయి, బ్రహ్మ, ఇంద్రుడు, చంద్రుడు మొదలైన అష్టాంగ పీఠమును ఆశ్రయించినది, సూర్య, చంద్ర, అగ్ని స్వరూపమైన ఒకే పీఠమును నివాసముగా కలది, త్రిస్థాయిలలో ఉండేది, త్రికోణేశ్వరి, రక్షించేది, గర్విష్టులను అణచివేసేది, ఆకాశంలో సంచరించేది, గంగాదేవికి, గణేశునికి ప్రియమైనది, శ్రీచక్రములోని ప్రియమైన బిందువులో తర్పణము చేయడంలో నిమగ్నమైన శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని నేను సేవిస్తున్నాను.

విశేషములు:

ఈ శ్లోకం దేవిని పీఠేశ్వరిగా (అష్టాంగ పీఠాశ్రిత), త్రిమూర్తి స్వరూపిణిగా (సూర్యేంద్వగ్నిమయి), రక్షకురాలిగా, గర్వభంగకారిణిగా, సర్వవ్యాపినిగా మరియు గంగా గణేశ ప్రియగా వివరిస్తుంది. త్రికోణేశ్వరి అన్నది శ్రీచక్రంలోని త్రికోణానికి ఆమె అధిదేవత అని సూచిస్తుంది.

శ్లోకం 15

హ్రీంకూటత్రయరూపిణీం సమయినీం సంసారిణీం హంసినిం వామాచారపరాయణీం సుకులజాం బీజావతీం ముద్రిణీం . (వామారాధ్యపదాంబుజాం) కామాక్షీం కరుణార్ద్రచిత్తసహితాం శ్రీం శ్రీత్రిమూర్త్యంబికాం శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం .. 15..

పదచ్ఛేదము:

హ్రీం-కూట-త్రయ-రూపిణీం, సమయినీం, సంసారిణీం, హంసినిం, వామాచార-పరాయణీం (లేదా వామా-ఆరాధ్య-పాద-అంబుజాం), సు-కుల-జాం, బీజ-అవతీం, ముద్రిణీం, కామాక్షీం, కరుణ-ఆర్ద్ర-చిత్త-సహితాం, శ్రీం, శ్రీ-త్రి-మూర్తి-అంబికాం, శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం, శ్రీరాజరాజేశ్వరీం.

అన్వయము:

హ్రీంకూటత్రయరూపిణీం, సమయినీం, సంసారిణీం, హంసినిం, వామాచారపరాయణీం (వామారాధ్యపదాంబుజాం), సుకులజాం, బీజావతీం, ముద్రిణీం, కామాక్షీం, కరుణార్ద్రచిత్తసహితాం, శ్రీం, శ్రీత్రిమూర్త్యంబికాం, శ్రీచక్రప్రియబిందుతర్పణపరాం శ్రీరాజరాజేశ్వరీం (సేవే).

ప్రతి పదార్థము:

హ్రీం-కూట-త్రయ-రూపిణీం: 'హ్రీం' బీజంతో కూడిన, కూటత్రయమును, రూపముగా కలది, సమయినీం: సమయాచారాన్ని పాటించేది (లేదా సమయాచారానికి అధిపతి), **సంసారిణీం:** సంసారమును, సృష్టించేది, **హంసినీం:** హంస (పరమాత్మ) రూపిణి, **వామాచార-పరాయణీం** (లేదా **వామా-ఆరాధ్య-పాద-అంబుజాం**): వామాచారమునకు, పారాయణమైనది (వామాచారమును అనుసరించేది), లేదా వామాచారముచే, ఆరాధింపబడుతున్న, పాద, పద్మములు కలది, **సు-కుల-జాం:** మంచి, కులములో, పుట్టినది (లేదా కుల ధర్మానికి అధిపతి), **బీజ-అవతీం:** బీజ మంత్రాలను, కలది, **ముద్రిణీం:** ముద్రలను, ధరించినది, **కామాక్షీం:** కామాక్షి, **కరుణ-అర్ధ-చిత్త-సహితాం:** దయతో, తడిసిన, మనస్సుతో, కూడినది, **శ్రీం:** శ్రీ (ఐశ్వర్య) స్వరూపిణి, **శ్రీ-త్రి-మూర్తి-అంబికాం:** శ్రీ, త్రిమూర్తులైన (బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరులు) తల్లి, **శ్రీచక్ర-ప్రియ-బిందు-తర్పణ-పరాం:** శ్రీచక్రములోని, ప్రియమైన, బిందువులో, తర్పణము చేయడంలో, ఆసక్తి కలది (లేదా నిమగ్నమైనది), **శ్రీరాజరాజేశ్వరీం:** శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని (నేను సేవిస్తున్నాను).

తాత్పర్యము:

'హ్రీం' బీజంతో కూడిన కూటత్రయ రూపిణి, సమయినీ, సంసారమును సృష్టించేది, హంస రూపిణి, వామాచార పరాయణి (లేదా వామాచారంచే ఆరాధింపబడే పాదపద్మములు కలది), సుకులజ, బీజావతి, ముద్రలను ధరించినది, కామాక్షి, దయార్థ హృదయము కలది, శ్రీ స్వరూపిణి, త్రిమూర్తుల తల్లి, శ్రీచక్రములోని ప్రియమైన బిందువులో తర్పణము చేయడంలో నిమగ్నమైన శ్రీ రాజరాజేశ్వరిని నేను సేవిస్తున్నాను.

విశేషములు:

ఈ శ్లోకం దేవిని హ్రీంకార కూటత్రయ రూపిణిగా, సమయాచార మరియు వామాచార సంబంధినిగా, సృష్టికర్తగా, హంస రూపిణిగా, కరుణామయిగా మరియు త్రిమూర్తి జననిగా వివరిస్తుంది. 'వామాచారపరాయణీం' అన్న పదానికి పారాంతర భేదం సూచించబడింది.

శ్లోకం 16

యా విద్యా శివకేశవాదిజననీ యా వై జగన్మోహినీ యాబ్రహ్మాదిపిపీలికాంతజగదానందైకసందాయినీ . యా పంచప్రణవద్విరేఫనలినీ యా చిత్కలామాలినీ సా పాయాత్పరదేవతా భగవతీ శ్రీరాజరాజేశ్వరీ .. 16..

పదచ్ఛేదము:

యా, విద్యా, శివ-కేశవ-ఆది-జననీ, యా, వై, జగత్-మోహినీ, యా, బ్రహ్మ-ఆది-పిపీలిక-అంత-జగత్-ఆనంద-ఏక-సందాయినీ, యా, పంచ-ప్రణవ-ద్వి-రేఫ-నలినీ, యా, చిత్-కలా-మాలినీ, సా, పాయాత్, పర-దేవతా, భగవతీ, శ్రీరాజరాజేశ్వరీ.

అన్యాయము:

యా శివకేశవాదిజననీ, యా వై జగన్మోహినీ, యా బ్రహ్మదిపిపీలికాంతజగదానందైకసందాయినీ, యా పంచప్రణవద్విరేఫనలినీ, యా చిత్కలామాలినీ, సా విద్యా, పరదేవతా భగవతీ శ్రీరాజరాజేశ్వరీ పాయాత్.

ప్రతి పదార్థము:

యా: ఏది, విద్యా: విద్యా స్వరూపిణి, శివ-కేశవ-ఆది-జననీ: శివుడు, కేశవుడు (విష్ణువు) మొదలైన వారికి, తల్లి, యా: ఏది, వై: నిశ్చయముగా, జగత్-మోహినీ: ప్రపంచమును, మోహింపజేసేది, యా: ఏది, బ్రహ్మ-ఆది-పిపీలిక-అంత-జగత్-ఆనంద-ఏక-సందాయినీ: బ్రహ్మదేవుడు మొదలుకొని, చీమల వరకు, సమస్త, ప్రపంచమునకు, ఆనందమును, ఒక్కటే, ప్రసాదించేది, యా: ఏది, పంచ-ప్రణవ-ద్వి-రేఫ-నలినీ: పంచ ప్రణవములకు (ఓం, హ్రీం, శ్రీం, ఐం, క్లీం వంటివి), రెండు, తుమ్మెదలు (ద్విరేఫ), కమలము, వంటిది (లేదా పంచప్రణవములలో నివసించేది), యా: ఏది, చిత్-కలా-మాలినీ: చైతన్య, కళల, మాలను, ధరించినది, సా: ఆ, పాయాత్: రక్షించుగాక, పర-దేవతా: పరదేవత, భగవతీ: భగవతి, శ్రీరాజరాజేశ్వరీ: శ్రీ రాజరాజేశ్వరి.

తాత్పర్యము:

ఏది శివకేశవాది దేవతలకు తల్లియో, ఏది నిశ్చయముగా జగత్తును మోహింపజేసేదో, ఏది బ్రహ్మదేవుడు మొదలుకొని చీమల వరకు సమస్త జగత్తునకు ఆనందమును ఒక్కటే ప్రసాదించేదో, ఏది పంచప్రణవములకు తుమ్మెద కమలము వంటిదో (లేదా పంచప్రణవములలో నివసించేదో), ఏది చిత్కలామాలినీయో, ఆ విద్యా స్వరూపిణి, పరదేవత, భగవతి శ్రీ రాజరాజేశ్వరి మనలను రక్షించుగాక.

విశేషములు:

ఈ చివరి శ్లోకం దేవిని సర్వ దేవతా జననిగా, జగన్మోహినిగా, సర్వ జీవరాశికి ఆనంద ప్రదాయనిగా, పంచప్రణవ స్వరూపిణిగా మరియు చిత్కలామాలినీగా కీర్తిస్తూ, ఆమెను శరణు కోరుతూ స్తోత్రాన్ని ముగిస్తుంది. ఇది దేవి యొక్క పరబ్రహ్మ తత్వాన్ని, సర్వశక్తిమత్తతను మరియు అంతిమ రక్షకురాలిగా ఉన్న పాత్రను స్పష్టం చేస్తుంది.
